

Examinationsuppgift
LÄS2 2019-2020
Språkgruppen

Ämnesnätverk – så att vi blir bättre tillsammans

Isabelle Andersson
Johan Dunér
Johanna Ekman
Gunnar Elworth
Christian Eriksson
Elisabet Forsell
Sofia Manninen
Helena Pontén

Ämnesnätverk – så att vi blir bättre tillsammans

Bakgrund

Strängnäs skolor har, oavsett huvudman, relativt låga resultat jämfört med riksgenomsnittet. De senaste åren har, sprunget ur denna situation, flera initiativ tagits för att arbeta skolutvecklande och att göra Strängnäs till en ledande skolkommun. Ett av initiativen är fortbildningssatsningen LÄS (Lärofortbildning genom ämnesmässig samverkan). En vidareutveckling är införandet av stadigvarande ämnesnätverk.

Vi har valt att använda benämningen ämnesnätverk istället för den föreslagna benämningen ämnesråd då vi vill poängtera att ämnesnätverket avses ha många olika kontaktytor.

Syfte

Huvudsyftet med ämnesnätverket är att öka Strängnäs elevers måluppfyllelse genom att etablera en röd tråd och att arbeta för likvärdighet genom stadier och mellan skolenheter oavsett huvudman. Syftet är även att ämnesnätverket ska vara en bidragande orsak till att legitimerade lärare väljer att arbeta i Strängnäs kommun. Ytterligare ett syfte är att etablera ett samarbete mellan alla skolor i Strängnäs kommun.

För att uppnå detta kommer det att vara viktigt att ämnesnätverket arbetar med att skapa samsyn kring betyg och bedömning i ämnena då statistik från Skolverket visar stor spridning och bristande likvärdighet mellan skolenheter i kommunen. En framgångsfaktor är att arbeta med stadieövergångarna för att ge eleverna rätt förutsättningar att ta sig an nästa stadium.

En röd tråd innebär, dels en samsyn kring innehållet i varje ämne, dels en gemensam pedagogisk utveckling som är forskningsbaserad så att vi kan bli bättre tillsammans. Dessa insatser, tillsammans med fler legitimerade lärare, borde leda till ökad måluppfyllelse i kommunen.

Organisation

Ett nätverk för ett skolämne. Kärnämnen prioriteras i uppbyggnadsfasen. Vi anser det viktigt att svenska som andraspråk ingår i svenskämnet då det är många elever med svenska som andraspråk vilka har bristande måluppfyllelse. I andra steget byggs nätverk i ämnen där lärare många gånger är ensamma i sitt ämne på sin skola. Exempel på sådana ämnen är de praktisk-estetiska. På sikt bör det finnas ett nätverk i samtliga skolämnen.

Från varje stadie och skola behöver det finnas en representant i nätverket.

Exempelvis Mariefreds skola med tre stadier har då tre representanter.

Ämneskollegor bör välja sin egen representant. Denna behöver tid för sitt uppdrag och ska således ingå i tjänstefördelningen. Därför behöver nätverksträffar finnas med i kalendarium från läsårets början. Om nätverksinitiativet ska ha möjlighet att lyckas måste det prioriteras framför andra projekt, särskilt under implementeringsåren. Det är komplicerat att samarbeta inom ett skolämne på en skola med flera undervisande lärare. Att då få till ett fruktbart samarbete i hela skolkommunen Strängnäs kan vara krävande.

En basförutsättning för projektet är att kalendarerna på skolorna samordnas på ett mycket tidigt stadium. Vi föreslår minst en ämnesnätverksträff på hösten och en på våren för skolrepresentanterna. Gärna kortare digitala uppföljningsmöten under terminen så att nätverket kan hämta stöd och hjälp hos varandra. Vi uppmuntrar att representanterna har kontakt med angränsande stadier.

En digital plattform ska finnas så att representantsbyten och informationsutbyte fungerar någorlunda smidigt. Plattformen ska vara öppen så att samtliga lärare kan ta del av informationen från ämnesnätverket.

Vår förhoppning är att arbetet kan komma att mynna ut i, till exempel, auskultationer, läsutveckling, effektiv användning av digitala verktyg, huvudmannaöverskridande sambedömning av NP, analys av betyg, forskningsanknytning samt förslag på kompetensutveckling och läromedel.

Det ska finnas en nätverksledare med uppgift att planera, samordna och organisera. Detta kräver minskad undervisningstid.

Risker

En risk som vi har identifierat är att ämnesnätverket kan bli en stor koloss. Implementeringen på de enskilda skolorna kan då bli problematisk. Förankringen behöver vi lägga mycket tid och energi på. Lärarna kan vara mer intresserade av att arbeta inom sitt stadie hellre än att arbeta stadieöverskridande. En annan risk är att varje skola inte kan ha en representant till varje nätverk. En skola som till exempel endast har en SO-lärare kan inte räkna med att vara representerad inom alla ämnen. Ytterligare en risk är att det kan finnas skolor som väljer att inte delta.

Arbetsformer och innehåll

En tydlig dagordning bör finnas till varje nätverksträff. Där ska "rundor" undvikas och istället ska specifika, förberedda frågor behandlas. Dagordningen tas fram av nätverksledaren.

Några förslag på innehåll är:

- Gemensam utveckling för lärare för att öka motivationen hos våra elever utifrån t.ex. Torkel Klingbergs tre faktorer: autonomi, kompetens och sammanhang. (Klingberg, 2016, sid. 125). Detta återfinns också i Adam Palmqvists tankar spelifiering och motivation (Palmqvist, 2018, sid. 45).
- Utifrån Barbro Westholm bör en punkt vid en ämnesnätverksträff vara att fokusera på hur vi kan utveckla läsförståelsen hos alla våra elever. "Alla lärare i alla ämnen är språk - och läsutvecklare". (Westholm, föreläsning, 2019) För att nå kunskap och att förstå ett ämne måste man först förstå dess språk. (Inger Lindberg, föreläsning, 2019). Hon menar också att den språkliga klyftan mellan elevens eget vardagsspråk och skolspråket är något som vi lärare måste vara medvetna om och jobba för att minska, i alla klassrum.
- Forskningsbaserad ämnesdidaktik inom varje separat skolämne. Inför en nätverksträff bör någon form av forskningsstudie/artikel ha lästs in för att

sedan leda till diskussioner om hur detta kan omsättas till praktik i våra klassrum. Förslag på författare: Filip Jeppsson, naturvetenskap. Inger Lindberg, språkdidaktik. Kenneth Nordgren, samhällsvetenskap.

Avslutning

Vi hoppas att vi med denna text har visat vilka möjligheter ämnesnätverk kan rymma för alla skolor i Strängnäs kommun. För att arbetet ska bli framgångsrikt från början är det viktigt med en gedigen planerings- och implementeringsfas. Om vi alla arbetar tillsammans med detta så kommer det att bidra till att höja måluppfyllelsen hos alla elever i Strängnäs kommun.

Källförteckning

Klingberg, Torkel - Hjärna gener & jävlar anamma, hur barn lär (2016) - Natur & Kultur

Lindberg, Inger - Föreläsning: Språkdidaktik – några utvecklingsperspektiv (Strängnäs 191121)

Palmquist, Adam – Det spelifierade klassrummet (2018) - Studentlitteratur **Westholm,**

Barbro - Föreläsning: Att undervisa för god läsförståelse i alla ämnen (Strängnäs 191016)

Återkoppling

Vi tycker absolut att ni har lyckats peka på möjligheterna med ämnesnätverk i kommunen (vi samtycker med att ämnesnätverk är ett lämpligare ordval). Ni poängterar att alla behöver arbeta tillsammans, och det förutsätter transparens och att lärarna vågar blotta sin undervisning för andra lärare inom och mellan skolor. Ni tar ju upp auskultation som ett exempel. Ni nämner också att för att detta ska bli framgångsrikt behövs en genomtänkt implementering och planering.

Vi fann det mycket intressant med tankarna kring en gemensam digital plattform. Vi tar det ett steg längre och skickar med er frågan: tror ni att alla kommunens skolor skulle kunna enas i en gemensam plattform, och vad skulle i så fall krävas?